

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 379/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Falisom, Advokátska kancelária, Lermontovova 14, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014, ktorou žiada vydať tento nález:

„Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. 09. 2014, sp. zn. 41 Cob 461/2014 sa zrušuje pre porušenie práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 a pre porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh, sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania vedeného Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 64 Cb 109/2014, v ktorom sa spoločnosť [REDAKOVANÉ], ako žalobca (ďalej len žalobca“) domáhala vydania predbežného opatrenia (pred začatím konania vo veci samej), ktorým by okresný súd uložil sťažovateľovi jednak povinnosť strpieť užívanie nehnuteľností tvoriacich predmet nájmu vymedzeného nájomnou zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva dňa 12. marca 2004 uzatvorenou medzi sťažovateľom ako prenajímateľom a žalobcom ako nájomcom v znení jej dodatkov č. 1 až č. 10 žalobcom v rozsahu a na účely stanovené dotknutou nájomnou zmluvou v zmysle jej dodatkov, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy, a jednak uloženia sťažovateľovi zákazu akýmkoľvek spôsobom scudzíť, predať, darovať, zameniť a akýmkoľvek spôsobom zafažiť, najmä zriadiť záložné právo či vecné bremeno, a to k pozemkom tvoriacim predmet tejto nájomnej zmluvy, až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy.

Žalobca svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že so sťažovateľom ako prenajímateľom uzatvoril ako nájomca nájomnú zmluvu o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva 12. marca 2004 v znení jej dodatkov č. 1 - č. 10 s tým, že doba nájmu bola účastníkmi dohodnutá na dobu určitú do 31. decembra 2016, pričom dodatkom č. 8 z 28. augusta 2008 túto dobu predĺžili do 31. decembra 2026. Žalobca uviedol, že predmet nájmu riadne užíva, vykonáva všetky práva a povinnosti vyplývajúce pre užívateľa predmetu nájmu z príslušných zákonov, z predmetnej nájomnej zmluvy, ako aj zo všeobecne záväzných

právných predpisov, pričom dodržiava dohodnuté podmienky a platí odporcovi nájomné. Počas celej doby nájmu si plnil všetky práva a povinnosti z nájomnej zmluvy riadne a včas, pričom odporca mu nikdy nevytýkal, že by nejakým spôsobom porušoval dotknutú nájomnú zmluvu. Napriek tomu sťažovateľ žalobcovi na stretnutí 15. mája 2014 oznámil, že mu bola daná výpoveď z predmetnej nájomnej zmluvy, pričom dôvodom majú byť skutočnosti, ktoré sú uvedené v znaleckom posudku vypracovanom na základe objednávky sťažovateľa. Tento znalecký posudok ani výpoveď žalobcovi sťažovateľ nesprístupnil. Sťažovateľ žalobcovi uviedol, že mu začala plynúť trojmesačná výpovedná doba od 1. júna 2014 do 31. decembra 2014, výpoveď žalobcovi však nepredložil. Žalobca bol toho názoru, že neexistuje žiadny právne relevantný dôvod, ktorý by oprávňoval sťažovateľa na ukončenie nájomnej zmluvy, a predísť enormným škodám na strane žalobcu možno iba nariadením navrhovaného predbežného opatrenia.

Okresný súd uznesením č. k. 64 Cb 109/2014-121 z 25. júla 2014 návrh žalobcu na vydanie predbežného opatrenia zamietol. V odôvodnení uviedol, že žalobca osvedčil existenciu nájomného vzťahu medzi účastníkmi, ktorý bol založený nájomnou zmluvou z 12. marca 2004 v znení dodatkov č. 1 až č. 10, a osvedčil i to, že mu sťažovateľ vypovedal nájom dotknutých nehnuteľností, pričom dôvod výpovede vzhľadom na skutočnosť, že mu táto výpoveď dosiaľ nebola doručená, nevedel. Listom sťažovateľa z 27. júna 2014 žalobca osvedčil aj to, že sťažovateľ je toho názoru, že žalobcovi bola doručená výpoveď z nájmu a výpovedná doba uplynie 31. augusta 2014. Okresný súd však považoval za významné to, že jednou z podmienok na vydanie predbežného opatrenia je vecná súvislosť medzi navrhovaným predbežným opatrením a právnym vzťahom, ktorý je predmetom konania vo veci samej, čo podľa názoru okresného súdu splnené nebolo. Vo veci samej sa žalobca hodlal domáhať rozhodnutia súdu o tom, či výpoveď nájomnej zmluvy je alebo nie je neplatná. Vecná súvislosť znamená to, že vzťah, ktorému sa má predbežným opatrením poskytnúť dočasná ochrana, bude s konečnou platnosťou vyriešený v konaní vo veci samej. Je zrejmé, že ak by súd rozhodol vo veci neplatnosti právneho úkonu (výpovede z nájomnej zmluvy) akokoľvek, nemalo by to dopad na právne vzťahy, ktorých dočasnej úpravy sa navrhovateľ domáha predbežným opatrením. Za tohto stavu ani eventuality prevod nehnuteľností odporcom by nemal za následok nezvratiteľný stav, pretože aj v takomto

prípade by mal žalobca aj naďalej možnosť úspešne sa domáhať neplatnosti výpovede nájomnej zmluvy voči odporcovi. Dôvodom zamietnutia návrhu na vydanie predbežného opatrenia bola teda chýbajúca vecná súvislosť medzi navrhovaným predbežným opatrením a požadovaným rozsudkom vo veci samej. Navyše pre rozhodnutie súdu o predbežnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu. V čase, keď okresný súd rozhoduje o navrhovanom predbežnom opatrení, ktorým by mal sťažovateľovi uložiť povinnosť strpieť užívanie predmetných nehnuteľností, teda predmetu nájmu vymedzeného nájomnou zmluvou, nájom trvá. Žalobca sám uviedol, že prípadná výpovedná doba má uplynúť až 31. augusta 2014 a v dobe rozhodovania o návrhu žalobcu žalobcovi nehrozí vznik reálnej ujmy. Predbežné opatrenie nemôže slúžiť ako prevencia konania, ktoré žalobca mieni pripísať sťažovateľovi, ale musí vychádzať z konkrétne osvedčených skutočností v čase jeho nariadovania. Žalobca navyše existenciu hroziacej ujmy nepreukázal a ani neosvedčil, že bez nariadenia predbežného opatrenia by mu mohla vzniknúť značná, resp. závažná ujma, keďže v čase rozhodovania o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia ho sťažovateľ vo výkone jeho práv ako nájomcu žiadnym spôsobom neobmedzuje, do výkonu jeho práva nezasahuje a ani mu vo výkone jeho práv nebráni. Vzhľadom na to, že navrhovateľ neosvedčil existenciu takých okolností, ktoré si objektívne vyžadujú nutnosť dočasnej úpravy pomerov v ním uplatňovanom rozsahu, a nie je daná vecná súvislosť medzi navrhovaným predbežným opatrením a rozhodnutím vo veci samej, okresný súd návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Po tom, čo okresný súd celý návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu žalobca žiadal zmeniť rozhodnutie okresného súdu už len tak, že súd nariaďuje predbežné opatrenie, ktorým sa sťažovateľovi prikáže strpieť užívanie nehnuteľností tvoriacich predmet nájmu vymedzený nájomnou zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva z 12. marca 2004 v znení jej dodatkov č. 1 až č. 10 zo strany žalobcu v rozsahu a na účely stanovené dotknutou nájomnou zmluvou v zmysle jej dodatkov, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy.

Samotné odvolanie žalobca odôvodnil tým, že okresný súd nesprávne právne posúdil splnenie, resp. nesplnenie predpokladov na nariadenie predbežného opatrenia. Žalobca bol toho názoru, že v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia dostatočne opísal rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce nariadenie predbežného opatrenia, podmienky dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, odôvodnil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a jednoznačne formuloval, čoho sa mieni domáhať vo veci samej. Žalobca zdôraznil, že do dnešného dňa predmet nájmu riadne užíva, hospodári na ňom a užíva ho ako riadny hospodár obvyklým spôsobom, teda vykonáva všetky práva a povinnosti vyplývajúce pre užívateľa predmetu nájmu z príslušných zákonov, z platného lesného hospodárskeho plánu schváleného príslušným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva, z predmetnej nájomnej zmluvy, ako aj zo všeobecne záväzných právnych predpisov, dodržiava dohodnuté podmienky a platí sťažovateľovi nájomné. Poukázal na to, ako sťažovateľ v záujme predčasného ukončenia nájomného vzťahu „zinscenoval“ doručenie výpovede predmetnej nájomnej zmluvy žalobcovi, keď na stretnutie 15. mája 2014 na [REDACTED] pozval notára bez toho, aby pri oznámení miesta a času takéhoto rokovania žalobcovi oznámil, že notár bude prítomný na účel osvedčenia doručenia výpovede predmetnej nájomnej zmluvy žalobcovi pre prípad, ak by odmietol prevziať výpoveď nájomnej zmluvy. Žalobca vyzval listom z 30. júna 2014 sťažovateľa na predloženie výpovede nájomnej zmluvy, a to najneskôr do 4. júla 2014, čo sa nestalo. Sťažovateľ odmietol výpoveď žalobcovi predložiť. Vo vzťahu k bezprostredne hroziacej ujme žalobca zdôraznil, že s ohľadom na to, že nájom bolo dohodnuté do 31. decembra 2026, vykonal rozsiahle investície vo výške desiatok miliónov eur, keď nakúpil stroje, nakladače a zariadenia na obrábanie a obhospodarovanie prenajatej pôdy, vybudoval sklady, v záujme riadneho a účelného užívania predmetu nájmu, o čom predložil doklady. Dňa 31. augusta 2014 uplynie výpovedná lehota, žalobca stratí legitímny titul na užívanie predmetných nehnuteľností. Jeho investície do strojov, zariadení, skladov, stavieb boli rozsiahle a návratnosť investície bola vypočítaná na dlhodobý prenájom, takže pri predčasnom vypovedaní nájomnej zmluvy by túto nešlo získať späť, stala by sa nenávratnou. Predčasným znemožnením užívania predmetu nájmu utrpí navrhovateľ rozsiahle škody. Uviedol, že dĺžka lehoty, ktorú súd určí pre trvanie predbežného opatrenia, závisí od jeho

vlastného posúdenia. Súd môže určiť, že predbežné opatrenie bude trvať od 1. septembra 2014 až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Ďalej uviedol, že podstata predbežného opatrenia ako zabezpečovacieho inštitútu v civilnom procese sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pretože vzťahy medzi účastníkmi, ktorých úprava má byť predmetom predbežného opatrenia, sa stali neudržateľné, považuje žalobca potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov za nevyhnutnú. Ďalej uviedol, že okresný súd pri svojom rozhodovaní nesprávne právne posúdil, že v uvedenom prípade nie je daná vecná súvislosť medzi navrhovaným predbežným opatrením a právnym vzťahom, ktorý je predmetom vo veci samej.

Krajský súd, rozhodujúc o podanom odvolaní žalobcu, uznesenie okresného súdu č. k. 64 Cb 109/2014-121 z 25. júla 2014 svojím uznesením sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014 zmenil tak, že sťažovateľ je povinný strpieť užívanie nehnuteľností tvoriacich predmet nájmu vymedzený nájomnou zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva z 12. marca 2004 v znení jej dodatkov č. 1 až č. 10 zo strany žalobcu v rozsahu a na účely stanovené dotknutou nájomnou zmluvou v zmysle jej dodatkov, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy. Vo zvyšnej časti napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Uznesenie krajského súdu sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014 nadobudlo právoplatnosť 1. októbra 2014.

Sťažovateľ sťažnosť proti tomuto uzneseniu krajského súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odôvodnil tým, že so zmeňujúcim rozhodnutím krajského súdu nemožno súhlasiť najmä preto, že takto formulované predbežné opatrenie je materiálne nevykonateľné. Odvolací súd sa uspokojil v odôvodnení svojho rozhodnutia s uvedením popisu zákonných podmienok vydania predbežného opatrenia bez toho, aby tieto podrobne skúmal. Nevzal do úvahy, že v priebehu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi bolo k nájomnej zmluve uzatvorených desať dodatkov, predmetom ktorých bola najmä úprava

výmery predmetu nájmu, ktorá sa počas trvania zmluvného vzťahu postupne zmenšovala. Krajský súd nevzal do úvahy ani to, že v súbehu medzi účastníkmi boli „dve“ zmluvy, a to jedna na nájom lesných pozemkov na vykonávanie ťažby a druhá, predmetom ktorej mal byť nájom výkonu práva poľovníctva v poľovných revíroch v zmysle v tom čase účinného zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov. Zo znenia výroku rozhodnutia krajského súdu nie je zrejmé, či sa vzťahuje aj na výkon práva poľovníctva alebo nie. Okrem predmetnej spomínanej nájomnej zmluvy uzavrel sťažovateľ so žalobcom ešte ďalšiu nájomnú zmluvu, a to nájomnú zmluvu o prenájme výkonu práva poľovníctva v [REDAKOVANÉ] z 10. marca 2005, pričom táto je duplicitná, hoci schválená Obvodným lesným úradom v Žarnovici. Navyše v čase, keď mala plynúť výpovedná lehota, sťažovateľ nijako nezasahoval do užívacieho práva žalobcu. Podľa nájomnej zmluvy aj odopretím prevzatia výpovede prenajímateľa nájomcom sa táto považuje za doručení a spôsobuje právne následky. Nie je pravdou tvrdenie žalobcu, podľa ktorého trval nájomný vzťah bez problémov. Sťažovateľ poukázal i na to, že v priebehu trvania nájmu boli vykonávané pozemkové úpravy podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“). Rozhodnutiami obvodných pozemkových úradov vydaných v rokoch 2007 – 2012 boli schválené pozemkové úpravy vo viacerých dotknutých katastrálnych územiach ([REDAKOVANÉ]), čo malo za následok v zmysle § 14 ods. 8 zákona č. 330/1991 Zb. zánik nájomných vzťahov k pôvodným nehnuteľnostiam, čím sa stali pozemky voľné. Krajský súd navyše nevzal do úvahy, že právny stav užívania nehnuteľností sa riadi ustanoveniami zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje aj následky skončenia nájomnej zmluvy. Nevykonateľné je predbežné opatrenie nariadené krajským súdom aj z dôvodu, že vzhľadom na uvedené skutočnosti nemožno presne definovať pozemok vo vlastníctve sťažovateľa, ktorý zaťažuje predmetné predbežné opatrenie. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (vo veci sp. zn. 4 Cdo 95/2010) konštatoval, že materiálna vykonateľnosť exekučného titulu predstavuje vlastnú

realizovateľnosť rozhodnutia, ktorá predpokladá reálnu existenciu oprávneného, povinného, ich presnú a jednoznačnú identifikáciu a tiež presné vymedzenie vymáhaného nároku a jeho rozsahu; z exekučného titulu musí byť zrejmé, čo sa má nútene uskutočniť. Ako vyplýva z ďalších rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, rozhodnutie, ktoré tieto náležitosti nemá, nie je rozhodnutím vykonateľným a nemôže byť podkladom výkonu rozhodnutia (napr. sp. zn. 5 Cdo 7/2010). Podľa názoru sťažovateľa by tieto požiadavky spĺňalo iba také rozhodnutie, vo výroku ktorého by boli konkrétne uvedené údajmi podľa katastrálneho zákona nehnuteľnosti, ktorých sa týka, pretože iba takto nariadené predbežné opatrenie by bolo v súlade s požiadavkou právnej istoty záväzné a určité.

Podaním doručeným ústavnému súdu 11. februára 2015 navrhol sťažovateľ ústavnému súdu rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014. Svoj návrh odôvodnil tým, že takéto rozhodnutie by nebolo v rozpore s dôležitým verejným záujmom, ale najmä tým, že žalobca intenzívne na predmete nájmu ťaží, sťažovateľovi tým vzniká škoda a žalobcovi prospech. Sťažovateľ predložil ústavnému súdu odborné vyjadrenie č. 2/2015 vypracované [REDAKOVANÉ], súdnym znalcom v odbore lesníctvo, z 3. februára 2015, v ktorom znalec uvádza, že od 1. septembra 2014 ku dňu vypracovania tohto stanoviska bolo na pozemkoch sťažovateľa v obhospodarovaní žalobcu vyťažené drevo v množstve približne 869 m³ v hodnote zaokrúhlene 32 200 €. S týmto odôvodnením žiadal sťažovateľ ústavný súd, aby odložil vykonateľnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014 a zároveň uložil žalobcovi, aby sa dočasne zdržal oprávnenia priznaného rozhodnutím krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia uvedených základných práv uznesením krajského súdu sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014, a to jednak z dôvodu, že toto rozhodnutie považuje za nedostatočne odôvodnené, a jednak z dôvodu, že podľa presvedčenia sťažovateľa spôsobom aplikácie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o návrhoch na vydanie predbežného opatrenia bol popretý ich účel zmysel, keď ich aplikáciou dospel krajský súd jednak k záveru o potrebe dočasnej úpravy pomerov účastníkov predbežným opatrením a jednak preto, že výrok nariadeného predbežného opatrenia považuje sťažovateľ za materiálne nevykonateľný.

Krajský súd uznesenie sp. zn. 41 Cob 461/2014 z 18. septembra 2014 odôvodnil takto:

„Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal odvolanie v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. ...

Podľa ust. § 74 ods. 1 O. s. p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e/ O. s. p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f/ O. s. p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením

predbežného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Ohrozenie spočívajúce v nebezpečenstve vzniku bezprostrednej ujmy musí byť konkrétne a ten, kto predbežné opatrenie navrhuje, musí uviesť také údaje, ktoré toto ohrozenie osvedčujú. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Osvedčenie nároku a predpokladov musí byť nepochybné a presvedčivé.

V danej veci navrhovateľ osvedčoval potrebu nariadenia predbežného opatrenia voči odporcovi tou skutočnosťou, že vzhľadom na výpoveď z nájomnej zmluvy, ktorú má uzatvorenú s odporcom, kedy podľa vlastného vyjadrenia odporcu dňa 31. 8. 2014 uplynie výpovedná lehota, čím dôjde k zániku predmetnej nájomnej zmluvy, navrhovateľ stratí legitímny titul na užívanie predmetných nehnuteľností, pričom jeho investície do strojov, zariadení, skladov a stavieb boli rozsiahle. Poukazoval na to, že návratnosť investície bola vypočítaná na dlhodobý prenájom, takže pri predčasnom vypovedaní nájomnej zmluvy by túto nešlo získať späť, stala by sa nenávratnou s tým, že predčasným znemožnením užívania predmetu nájmu utrpí navrhovateľ rozsiahle škody.

Obmedzenie vlastníckeho práva je možné len v nevyhnutnej miere (článok 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky), čomu zodpovedá, ak vo výroku uznesenia o nariadení predbežného opatrenia sú konkretizované čiastkové zákazy pre odporcu, ako vlastníka dotknutej nehnuteľnosti, dôsledkom čoho je, že odporca po určitú a nevyhnutnú dobu nemôže vykonávať určité dispozičné oprávnenia vlastníka nehnuteľnosti. Predbežným opatrením nariadeným podľa ust. § 76 ods.1 písm. e/, f/ O. s. p. môže byť účastníkovi uložené, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami alebo aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal (strpel). Pri rozhodovaní o predbežnom opatrení podľa citovaného ustanovenia súd musí zvažovať primeranosť ujmy, ktorá by nariadením predbežného opatrenia vznikla odporcovi, nakoľko táto ujma nesmie byť neprimeraná oproti výhode, ktorá nariadením predbežného opatrenia získa navrhovateľ. Výrok predbežného opatrenia musí byť preto jasný, určitý a zrozumiteľný, čo je predpokladom toho, aby uznesenie o nariadení predbežného opatrenia bolo vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej. Podľa názoru odvolacieho súdu výrok (petit) navrhovateľom

požadovaného predbežného opatrenia uvedenému zodpovedá, teda predbežné opatrenie nezasahuje neprimerane do práv odporcu.

Okresný súd okrem iného zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia aj z toho dôvodu, že pre rozhodnutie súdu o predbežnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia a keď rozhodoval o navrhovanom predbežnom opatrení nájomná zmluva trvá, keďže mala prípadná výpovedná doba uplynúť až dňa 31. 8. 2014. V čase, keď rozhodoval odvolací súd by už podľa vyjadrenia odporcu mal byť nájomný vzťah ukončený, tak ako to uviedol odporca v liste navrhovateľovi z 27. 6. 2014, kde uviedol, že nájomný vzťah bude ukončený k 31. 8. 2014. Navrhovateľ už v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tak ako aj v odvolaní uvádzal, že sa bude domáhať návrhom vo veci samej neplatnosti výpovede nájomnej zmluvy,

ím osvedčil právny základ nároku proti odporcovi. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením okresného súdu, že medzi navrhovaným predbežným opatrením a právnym vzťahom, ktorý je predmetom konania vo veci samej nie je vecná súvislosť.

Odvolací súd preskúmaním veci prišiel k záveru, že práve tým, že navrhovateľ navrhuje, aby bol odporca povinný strpieť užívanie nehnuteľností tvoriacich predmet nájmu do doby, kým bude právoplatne rozhodnuté o neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy je daná vecná súvislosť medzi navrhovaným predbežným opatrením a právnym vzťahom, ktorý je predmetom konania vo veci samej už aj s poukazom na investície vynaložené navrhovateľom, ktorých návratnosť bola podľa navrhovateľa vypočítaná na dlhodobý prenájom, keď zmluva mala trvať do 31. 12. 2026.

V posudzovanom prípade navrhovateľ osvedčil splnenie zákonných predpokladov podľa Občianskeho súdneho poriadku pre nariadenie predbežného opatrenia podľa citovaného právneho predpisu, pretože osvedčil a/ existenciu právnych vzťahov medzi účastníkmi konania, b/ potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, c/ že v právnych vzťahoch medzi účastníkmi sa nevytvorí nenávratný stav a d/ že nariadené predbežné opatrenie neobmedzuje neprimeraným a ani absolútnym spôsobom odporcu ako vlastníka dotknutých nehnuteľností.

V pôvodnom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa navrhovateľ domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť strpieť užívanie predmetných nehnuteľností, teda

predmetu nájmu vymedzeného Nájomnou zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva dňa 12. 3. 2004 v znení jej Dodatkov č. 1 až č. 10 zo strany navrhovateľa v rozsahu a za účelom stanovených dotknutou nájomnou zmluvou v zmysle jej dodatkov, a to až právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy a zároveň žiadal, aby súd zakázal odporcovi akýmkoľvek spôsobom scudziť, predať, darovať, zameniť a akýmkoľvek spôsobom zafažiť, najmä zriadiť záložné právo, či vecné bremeno, a to k predmetným nehnuteľnostiam, teda predmetu nájmu vymedzeného Nájomnou zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva dňa 12. 3. 2004 v znení jej Dodatkov č. 1 až č. 10, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy. Okresný súd celý návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu žiadal navrhovateľ už len zmeniť rozhodnutie okresného súdu tak, že súd nariaďuje predbežné opatrenie, ktorým sa odporcovi prikáže, že odporca je povinný strpieť užívanie nehnuteľností tvoriacich predmet nájmu vymedzený Nájomnou zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva zo dňa 12. 3. 2004 v znení jej Dodatkov č. 1 až č. 10 zo strany navrhovateľa v rozsahu a za účelom stanoveným dotknutou nájomnou zmluvou v zmysle jej dodatkov, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy.

Keďže samotný navrhovateľ žiadal v odvolaní zmeniť rozhodnutie okresného súdu tak, aby súd nariadil predbežné opatrenie len v rozsahu prvého petitu, odvolací súd, ktorý je viazaný rozsahom odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v tejto časti napadnuté rozhodnutie okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vo zvyšku ohľadne petitu, ktorým pôvodne navrhovateľ žiadal odporcovi zakázať akýmkoľvek spôsobom scudziť, najmä predať, darovať, zameniť a akýmkoľvek spôsobom zafažiť, najmä zriadiť záložné právo či vecné bremeno, a to k predmetným nehnuteľnostiam, teda predmetu nájmu vymedzeného Nájomnou zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva dňa 12. 3. 2004 v znení jej

Dodatkov č. 1 a č. 10, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda vo veci neplatnosti z predmetnej nájomnej zmluvy, keďže nebolo napadnuté odvolaním, odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v tejto časti podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu konštatuje, že krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne. Dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré boli v konaní nastolené. Takto krajský súd podrobne a jasne vysvetlil, z akých dôvodov dospel k záveru, že podmienky na nariadenie predbežného opatrenia boli splnené, najmä preto, že žalobca osvedčil existenciu nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi, jej výpoveď sťažovateľom a jej spornosť, ako aj uplynutie výpovednej doby. Žalobca osvedčil i naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi predbežným opatrením v záujme predchádzania vzniku hroziacej škody na strane žalobcu. Krajský súd vysvetlil i to, v čom videl potrebnú súvislosť medzi predbežným opatrením a konaním vo veci samej. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

S ohľadom na uvedené zaoberal sa preto ústavný súd otázkou, či krajský súd svojím rozhodnutím nepoprel účel, zmysel a princípy ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o návrhoch na vydanie predbežného opatrenia, keď ich aplikáciou dospel k záveru o potrebe dočasnej úpravy pomerov účastníkov predbežným opatrením. Ústavný súd však žiadne skutočnosti, ktoré by takýto záver mohli signalizovať, nezistil.

Pokiaľ sťažovateľ argumentuje tým, že výrok predbežného opatrenia je materiálne nevykonateľný, a tvrdí, že takým by bol iba v prípade, ak by v ňom boli údajmi podľa katastra nehnuteľností špecifikované pozemky, ktorých sa týka, s touto argumentáciou sťažovateľa sa ústavný súd nestotožnil. Krajský súd vo výroku predbežného opatrenia dostatočne určitým spôsobom formuloval povinnosť uloženú sťažovateľovi, keď uviedol, že je povinný strpieť užívanie nehnuteľností tvoriacich predmet nájmu vymedzený nájomnou

zmluvou o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch a o vykonávaní práva poľovníctva z 12. marca 2004 v znení jej dodatkov č. 1 až č. 10, a trvanie predbežného opatrenia obmedzil do právoplatného rozhodnutia vo veci neplatnosti výpovede z predmetnej nájomnej zmluvy.

Kontrolou zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie dotknutých ustanovení právneho poriadku krajským súdom so sťažovateľom označenými ustanoveniami ústavy dospel ústavný súd k záveru, že je vylúčené, aby uznesením krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv. Iba to, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

S ohľadom na uvedené nebolo už dôvodné osobitne sa zaoberať návrhom sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2015